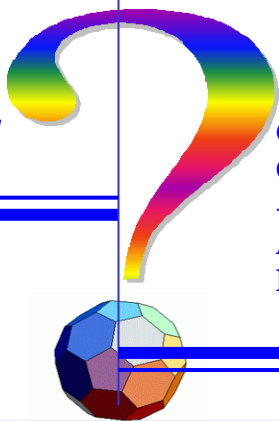

GO-AL

G odsdienst
O nderwijs

-
A lle
L eerkrachten

mei 2008, nr. 22

In het begin

Je staat voor een lesopdracht, waar begin je?

Het begin van een lesvoorbereiding is wel wat anders dan hoe het lesgebeuren beginnen. Een lesopener, hoe belangrijk ook, is doorgaans geen probleem. Een lied, een vraag, een stukje actualiteit ... er is zoveel dat blikopener kan zijn, dat leerlingen prikkelt, het verschil uitmaakt om toch maar weer bij de les te zijn ... De lesvoorbereiding is iets heel anders dan het scenario van het lesgebeuren

volgens het handboek of de eigen cursus nog eens doornemen en updaten. De lesvoorbereiding behelst meer dan het concrete lesverloop vastleggen (als dat al kan?). Daar willen we het nu echter niet over hebben. Het is ons meer te doen om wat in beginsel en misschien ook in het begin de kern uitmaakt van de voorbereiding van een lesgebeuren voor het vak r.-k. godsdienst. Wat gebeurt daar in de black box van de leerkracht? Wellicht zijn er twee vragen die eerst en vooruit aan de orde moeten komen bij de voorbereiding van een les(onderwerp) (en de volgorde van die twee invalshoeken laten we buiten beschouwing). Het leerplan vraagt dat we twee zaken zeker ter harte nemen:

- wat roept dit onderwerp, deze vraag op bij deze leerlingen, bij die leeftijdsgroep wat is daaromtrent aan de orde aan knooppunten, uitdagingen, groeiopgaven, interpretatieverschillen, kennis, ervaring;
- wat is vanuit de christelijke traditie en het katholiek geloof bekeken i.v.m. dit onderwerp kerngegevens, sleutelwoord (bvb roeping, schepping, verlossing, ..) en wat springt mij in het oog aan concrete ingrediënten (uit Bijbel, sociale leer, geloofscultuur, ...)

Twee eenvoudige vragen die we in de drukte van ons werk soms laten liggen, plaatsvervangend overlaten aan het handboek ... maar het zijn juist die twee vragen, die dubbelzijdige voorbereiding die ons mits het ernstig opnemen, in het lesgebeuren, het comfort geven om scherp van geest, bedacht en creatief elk genademoment te valoriseren, elke tussenkomst naar waarde te schatten, zelf een krachtig element te zijn in de leeromgeving van de leerling. Het zijn die twee doordachte vragen die ons wapenen om kwetsbaar in de ruimte van de ontmoeting met jongeren te gaan staan en ons te wagen in een én open én gestoffeerd leerproces. Laten we minstens met die twee vragen beginnen in het begin van onze voorbereiding ...

Vragenderwijs-delenderwijs

Lesbezoeken, schoolbezoeken ... “Hij is daar, let maar op”, “het valt al bij al nog mee”. “Hij is streng, ’t is nooit goed”. “Een inspecteur moet er zijn om te bemoedigen”, “Is er een nieuwe inspectie-cultuur?”, “schone job”, “zou ik nooit willen doen”, “veel werk zeker?”, “je zelf de baas”... . Het zijn opmerkingen, geruchten en/of vragen die we telkens weer te horen krijgen, soms rechtstreeks, soms tamtamgewijze. We staan er even bij stil. Wat is de opdracht van de inspecteur-adviseur? Alvast dit die is omvangrijk, maar minder stresserend dan die van de leerkracht die toch telkens weer voor het kleine uur van de waarheid staat bij die soms onvoorspelbare prille of rijpere tieners. De rode loper wordt niet meteen uitgerold door de jongeren ... tja op dat punt heeft de inspectie-begeleiding alvast de omstandigheden meer mee ...

Het decreet in verband met de organisatie van de levensbeschouwelijke vakken is heel duidelijk. Het stelt letterlijk:

“Art. 8.

§ 1. De leden van de inspectie en begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken zijn, ieder voor wat zijn vak betreft, in het gewoon en buitengewoon lager en secundair onderwijs, [in de lerarenopleidingen georganiseerd door de hogescholen] en in het pedagogisch hoger onderwijs bevoegd voor :

1° de controle op de naleving van het lesrooster en de verklaringen betreffende de keuze voor een godsdienst of de niet-confessionele zedenleer, bedoeld in [artikel 8en 8bis](#) van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving [of bedoeld in het [artikel 29](#) van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997];

2° de controle van de leermiddelen;

3° de controle van de bewoonbaarheid, de didactische bruikbaarheid en de hygiëne van de lokalen;

4° het uitbrengen van beleidsadviezen;

5° het controleren van de uitvoering van de leerplannen en de controle van het peil der studiën;

6° de externe ondersteuning en de beoordeling van de beroepsbekwaamheid en de pedagogische bekwaamheid van de betrokken leerkrachten en het stimuleren van initiatieven ter verbetering van de beroepskwaliteit;

7° het ontwikkelen van initiatieven ter bevordering van de onderwijskwaliteit van het betrokken vakgebied en het bewaken en het stimuleren van het aan de levensbeschouwing aangepast opvoedingsproject binnen het vakgebied;

8° alle andere opdrachten die worden toegekend door of krachtens wetten en decreten.

§ 2. De leden van de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken sturen de beoordelingen van de leerkrachten naar de inrichtende macht en naar de erkende instantie van de godsdienst of naar de erkende vereniging van de niet-confessionele gemeenschap.

§ 3. De leden van de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken delen de resultaten van de in § 1, 1°, 2°, 3°, 4° en 8° vermelde opdrachten mee aan de [coördinerend] inspecteur-generaal.

De financiering van de instellingen van het Gemeenschapsonderwijs en de subsidiëring van de gesubsidieerde officiële instellingen is afhankelijk van de controle vermeld in § 1, 1°, onverminderd de gevolgen van de controles van de voorwaarden vermeld in § 1, 2°, 3°, op de opname in de toelageregeling, vermeld in de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving voor de gesubsidieerde officiële instellingen [of vermeld in het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997]. “

Decr. 13-4-1999

Twee taken worden in dit decreet aan de inspectie-begeleiding toebedeeld: controle en begeleiding.

Vanuit het oogpunt

- controle... kwaliteitszorg op het vlak van het inhoudelijke en het pedagogisch-didactische
- begeleiding... ondersteuning bij visie, bijscholing, gesprek en tips om de kwaliteit van het vak te verhogen en verdere professionalisering te bevorderen.

Naast deze opdracht vanuit het Departement van Onderwijs vraagt de kerkelijke overheid o.a. zorg te dragen voor het opvolgen van de tewerkstelling: gesprekken met afstuderenden, intakegesprekken met kandidaten, voordrachten, opvolgen van openstaande opdrachten. Tevens wordt de inspectie geacht mee de visie op het vak vanuit het reilen en zeilen in school, Kerk en samenleving mee te inspireren alsook de leermiddelen in aanmaak te inspireren en te beoordelen, ...

Doorgaans worden de meeste leerkrachten geconfronteerd met de inspecteur-adviseur bij een schoolbezoek. Een schoolbezoek kan gesprekken inhouden met personeelsleden, een doorlichting via studie van documenten (bvb de examenvragen, cursussen), het bijwonen van een vakvergadering en lesbezoeken. Vooral dit laatste blijkt soms een heikel punt. Uiteraard is een klasbezoek niet iets waar leerkrachten naar uit kijken (het inspectieteam

heeft dit zelf indertijd ook meermaals meegemaakt). Leerkrachten vertrekken nu eenmaal nog altijd vanuit het idee van dit is mijn koninkrijk of ik ben oud en wijs genoeg...

Lesbezoeken zijn 'not done'. Dat is iets van de lerarenopleiding. ... We wezen eerder al op het relatieve belang van lesbezoeken zie GO-AL nr. 11, maart 2005 (<http://www.sip.be/rkgodsdienst/GOAL/GOALnr11def.pdf>). We gaan nu op dit belang niet verder in. Misschien is het goed dit artikel nog eens door te nemen. Je vindt er tevens welke documenten verwacht worden bij een lesbezoek.

Zijn er wijzigingen in de inspectiewerkwijze? Tussen het begin van onze ambtstermijn en nu is er in die zin iets gewijzigd dat de leerplannen intussen normatief zijn geworden en dat de experimenteer- en ingroefase dus geacht worden voorbij te zijn. Er is een stevig aanbod handboeken, er is THOMAS, er zijn de aangepaste lerarenopleidingen, er zijn heel wat nascholingen geweest ter ondersteuning (en nog), er zijn de ondersteunende vakvergaderingen, ... De leerkracht hier en nu wordt geacht te werken volgens de geest en de letter van het leerplan.

Commentaren en/of verslag bij school- en lesbezoeken beogen op de eerste plaats het vak zoals het gegeven wordt te bevragen en te inspireren vanuit de christelijke traditie, de leerplannen en vernieuwingen binnen samenleving en onderwijs. Dit is dus eerst en vooral een kwestie van kwaliteitszorg, van kijken naar het wat en hoe van het vak, idealiter. In het verlengde hiervan komt ook de leerkracht in het vizier en kan die zich aangesproken, uitgedaagd of bevraagd weten in zijn/haar beroepsuitoefening. Maar .. het is niet/nooit de bedoeling een mens te beoordelen, het is de bedoeling samen met mensen te reflecteren over het vak en een passend leraarschap. Eerst wordt het kijken naar het vak, daarbinnen naar het functioneren van de leerkracht. Niet de mens, enkel een aspect, hooguit het functioneren komt in de kijker en in de bespreking aan de orde. Bij deze toch nog dit 'het is nooit goed' mag toch wel gerelativeerd worden. Bij de honderden lesbezoeken en lesverslagen die er geweest zijn, zijn de 'niet goed'-verslagen en eindbeoordelingen letterlijk op een halve één hand te tellen. Wat wel waar is, is dat het inspectieverslag naast de rubrieken 'situatie', 'lesverloop' ook de rubrieken bevat 'houding van de leerkracht', 'tips' en 'bemerkt'. Die drie laatste rubrieken liggen soms gevoelig. Bij 'houding van de leerkracht' staat wel eens iets over klasmanagement of taalgebruik, bij de rubriek 'tips' wordt wel eens gewezen naar andere impulsen of werkvormen, en bij bemerkt wordt wel eens iets gesteld over de grondtoon van het vak (bv de klas niet bekijken als een geloofsgemeenschap of wel een schitterende les op zich, maar niet meteen een godsdienstles). Geen dingen om van wakker te liggen, geen bedenkingen om een optelsom te maken naar een negatieve balans toe. Hooguit werkpunten, niet min, niet meer. En ja werk zal er altijd zijn, ook voor ons. Ook wij weten ons én gecontroleerd én begeleid door tamtam en directe feedback. Dank daarvoor.

[Link](#)

THOMASweetjes:

Uiteraard weer heel wat nieuws . Je krijgt omtrent lesmateriaal, nascholingsmogelijkheden e.a. veel aangeboden... zeker doorlinken naar de nieuwsbrief van THOMAS . En ja het BSO wordt positief gediscrimineerd en terecht. <http://www.kuleuven.be/thomas/algemeen/nieuwsbrief>

Linkweetjes:

De samenvatting van de '**dag van de godsdienst**' staat op onze site...

Je kunt er rechtstreeks naar toe met de link:

http://www.dpbrugge.be/rkgodsdienst/dag_van_godsdienstleerkrachten_2008.htm

Je kunt ook via 'actualiteit' (<http://www.dpbrugge.be/rkgodsdienst/activiteiten.htm>) naar deze bladzijde

Sinds maart, is er een gloednieuwe site van [GODPOD](#), de katholieke internetradio, online. Checken en luisteren dus!

Projecten steunen: Tijdbank is een onafhankelijke VZW die bedrijven wil helpen bij hun vrijwillige steun aan sociale, culturele of ecologische projecten. Hier kan je dus een project 'adopter' en uw competenties en uw medewerkers daarvoor ter beschikking stellen. Dat kan uiteraard ook in beperkte mate, bv. een halve dag per jaar. Wil je ook een project steunen, dan kan je bij Tijdbank een 'zichtrekening' (een halve dag per medewerker),

een 'spaarrekening' (een hele dag) of een 'langetermijnrekening' (extra tijd) openen. Tussen de projecten staan er initiatieven rond kinderen met autisme, rolstoelpatiënten, mensen met reuma, Adres: <http://www.tijdbank.be>

Grote bestanden in stukjes versturen: Als je een groot bestand (bv. meer dan 5 MB) wilt verzenden, dan stoot je al eens op de beperkingen van jouw mailbox. Met het gratis toeltje **GSplit** (<http://www.gdgsoft.com/gsplit/> - 1,33 MB) kun je bestanden van verscheidene gigabytes opsplitsen in een aantal kleinere bestanden. De grootte van deze stukjes bepaal je zelf. Een filmpje van 100 MB kan je dus bv. opsplitsen in 20 bestanden van 5 MB. Comprimeer ('zip') eerst het oorspronkelijke bestand nog voor je het opsplitt. GSplit zet die kleinere bestanden klaar in één folder en voegt er een apart 'zelf samenvoegend' programma aan toe.

Miro, de alles-in-één videospeler Video via internet is 'hot': filmpjes zijn te vinden op tal van plaatsen (YouTube, Google Video, ...), via vele kanalen (sites, blogs, p2p-netwerken, ...) en in vele formaten (mpeg, QuickTime, avi, Flash, ...). Het handige aan de open source-videospeler Miro (<http://www.getmiro.com> - voor Windows, Mac en Linux) is dat hij dat alles toegankelijk maakt in één enkel programma. Wat kan je met Miro? Zowat alle formaten bekijken (QuickTime, wmv, mpeg, avi, DivX, Flash Video, enz.) zonder dat je bijkomende 'codecs' hoeft te downloaden. Het programma werkt als een bibliotheek waarin het alle videobestanden op jouw pc verzamelt en ook een ruim aanbod online video's ter beschikking stelt. Miro haalt een videobestand eerst echt in zijn geheel binnen alvorens je het kunt bekijken. Tussen haakjes: de Miro-site en het programma zijn ook beschikbaar in het Nederlands.

Printer Anywhere (<http://www.printeranywhere.com>) is een interessant, gratis programma om te printen 'op locatie'. Hiermee kan je namelijk via internet of via een lokaal netwerk documenten of bv. foto's rechtstreeks naar de printer van iemand anders (een kennis, een collega, ...) of ergens anders (bv. op kantoor, thuis, ...) sturen. Dat kan een handig alternatief zijn voor een aantal situaties: **a.** er is geen printer (ter beschikking), **b.** stuurt een bestand als attachment naar iemand die niet de juiste applicatie heeft om dit te openen (denk bv. aan een docx-bestand: het Office 2007-formaat dat nog niet volop verspreid is) of **c.** je wilt een fax versturen, maar jij of jouw correspondent heeft geen fax. In de software moet je allereerst aangeven of je jouw eigen printer wilt delen met anderen en tot welke printers je zelf toegang wilt. **Let op!** Op beide computers moet de Printer Anywhere-software geïnstalleerd zijn en expliciete toestemming van de andere is dus steeds vereist (de 'ontvanger' kan trouwens ook een printopdracht weigeren).

Wie op zoek is naar een goede **community**, hoeft daarvoor niet altijd terug te grijpen naar bekende Amerikaanse namen zoals MySpace. Het in België opgerichte en onlangs nog bekroonde **Netlog** telt namelijk al 27 miljoen leden in Europa. De Nederlandstalige versie van deze site telt meer dan 2 miljoen leden. Hier wordt hetzelfde principe gehanteerd als op de andere community's: je maakt een gratis profielpagina aan waarop je dan jouw eigen blog, foto's, video's, een gastenboek en dergelijke aanmaakt, hopen dat je zo kennis zal maken met mensen met dezelfde interesses. Bezoekers kunnen naar profielen zoeken op naam of op foto of ze kunnen doorheen video's en muziek bladeren. De leden kunnen ook 'clans' aanmaken rond een onderwerp naar keuze. Die clans staan in een thematische index (muziek, vrienden, reizen, enz.). Deze community is wel niet altijd even overzichtelijk. Adres: <http://www.netlog.be>

Beter zoeken op jouw harde schijf: Copernic Desktop Search (<http://desktop.copernic.com>) indexeert continu de inhoud van jouw harde schijf en zo vind je erg snel een bestand terug. Zoeken naar een specifiek bestand doe je op trefwoord(en) en je kunt hierbij 'and', 'or', 'not', ... gebruiken. Niet alleen de gewone mappen worden dan doorzocht, maar ook jouw e-mails, de attachments en de contactpersonen. De resultaten worden netjes gerangschikt per type, per map en op datum. Geef Copernic na de installatie wel de tijd om de harde schijf te indexeren. Dit kan vele uren duren.

Het juiste geluid bij voordracht of presentatie? <http://www.soundsnap.com> is een erg overzichtelijke audiodatabase. Alles is er onderverdeeld in 18 categorieën, waaronder *Animals, Sports, Transport, Nature, Sciencefiction*, enz. Elke rubriek (bv. *Human*) is nog eens opgesplitst (in bv. *Babies, Applause, Speech*, ...). Handig is ook dat de meeste geluiden voorzien zijn van een beoordeling door de gebruikers. <http://www.findsounds.com> is nog uitgebreider. <http://wavcentral.com> - alleen mp3's en <http://www.wavsource.com> - alleen wavs zijn vooral de moeite waard voor quotes uit films en tv-series.

Howcast (<http://www.howcast.com>) is een nieuwere site die zich onderscheidt doordat de meeste video's gemaakt zijn door professionele filmers. Van uitstekende kwaliteit dus. Je vindt er video's over alle mogelijke onderwerpen in de gebruikelijke categorieën: business, voeding, huisdieren, enz.

Een virtuele reis in eigen lichaam: het lichaam is erg complex. <http://www.innerbody.com> laat je binnenkijken via tien categorieën (*Skeletal, Digestive, Muscular, enz.*). Nog concreter wordt het bij <http://www.visiblebody.com>, dat een driedimensionaal anatomisch model van de mens toont. Eerst wel gratis registreren en daarna aan de slag. Vooral spectaculair is dat je het lichaam kunt draaien, verschuiven en erop inzoomen. Dankzij het linkermenu behoud je het overzicht. Dit grafische hoogstandje vergt, naast een lange inlaadtijd bij je eerste bezoek, ook een krachtige pc.

(voor deze rubriek putten we telkens uit wenken die we van leerkrachten ontvangen of die we vinden in 'internet en advies'.)

Mededelingen en weet-jes

Een leerkracht godsdienst wordt, zoals elke vakleerkracht, geacht zich geregeld degelijk bij te scholen. Daarom ook dat de inspectie actief mee met de stuurgroep godsdienst, het Eekhoutcentrum, de koepel van het katholiek onderwijs en andere instanties zoekt een degelijk **nascholings**aanbod te realiseren en te organiseren. Graag zien we dan ook dat binnen het vakteam en met de directie degelijke afspraken worden gemaakt op dit punt. Voor het concrete aanbod cfr. infra. Een degelijk gesprek dringt zich op, te meer het voor meervakkers nog moeilijker is alsook voor zij die mee de pastoraal op school dragen en ook op dit punt worden aangesproken voor nascholing.

Goedkeuring leermiddelen r.-k. godsdienst

Nieuwe leermiddelen zijn goedgekeurd. Straks vind je die vermeld op http://www.kuleuven.be/thomas/secundair_onderwijs/handboek_so.php. We kunnen je nu reeds melden dat ook een label hebben:

Echo 1 en 5 (ter opvolging van de reeks 'Link'): Pelckmans

Goed Gezien 2, 4 en 6: Van In

Caleidoscoop 6: Wolters-Plantyn

Boeddhisme krijgt wellicht subsidie

Minister van Justitie Jo Vandeurzen (CD&V) keurde een subsidieaanvraag goed van de Boeddhistische Unie van België (BUB). Als het parlement ook zijn goedkeuring geeft, wordt het boeddhisme officieel als levensbeschouwelijke stroming erkend. Het boeddhisme is al meer dan 35 jaar aanwezig in ons land en heeft naar schatting ongeveer 50.000 beoefenaars. BUB-voorzitter Frans Goetghebeur noemt de erkenning een historisch feit, maar wil zeker niet in triomfalisme vervallen: Zonder pretentie denken we dat dit voor ons land een goede zaak is. Aan de erkenning gaan al twee jaar onderhandelen vooraf. Ergens is het logisch dat de politieke wil van de vorige regering nu ook in wetteksten wordt vertaald. Dit is gewoon een toepassing van de wettelijke mogelijkheid voor filosofische en religieuze tradities om aanspraak te maken op steun. We voldoen aan alle voorwaarden, dus we zijn op basis van gelijkheid behandeld...

De onderwijsbudgetten zijn opgemaakt tot 2009 en die worden door deze mogelijke erkenning niet meteen veranderd, verduidelijkt Goetghebeur. Boeddhistisch onderwijs willen we zeer rustig aanpakken. Dat bespreken we ten gepaste tijde wel met de bevoegde ministers. Eerst moet er werk worden gemaakt van een hoger instituut voor boeddhistische studies, dat hopelijk volgend jaar zijn deuren kan openen. Tegen de tijd dat de eerste generatie boeddhistische leraars is opgeleid, zijn we meteen weer een aantal jaren verder.

Lezenswaard, kijkenswaard

Tertio, 30-04-2008: Het emeritaat van een professor is, temeer het een resultaat van een geslaagde carrière is, meestal aanleiding tot sterke slotdagen en sterke artikelen. De carrière van prof **Roger Burggraeve** is "niet alleen een 'loopbaan' maar ook een 'steengroeve'. Een steengroeve wordt ontdekt, opengelegd en ontgonnen om vruchtbaar te worden voor anderen." In dat opzicht was de carrière van Roger Burggraeve meer een steengroeve dan een loopbaan. Lees er eens Tertio op na, of misschien ga je wel mee luistervinken op **10 mei in Leuven**. Bijbels-intellectuele inspiratie en pastoraal-ethische reflectie zijn de twee grote cadeau's die hij gaf en geeft aan godsdienst-gevoelige mensen. Vanuit het vak godsdienst veel dank!

Kerk aan de binnenkant Mannen van God heet het jongste boek van Bart Demyttenaere. In een reeks dieptegesprekken maakt hij een dwarsdoorsnede van de kerk in ons land anno 2007. Opmerkelijk is ook het bekeringsverhaal van de auteur zelf. Hij schreef eerder boeken over sociale problemen als zelfmoord, het

gevangeniswezen, armoede in België en de vluchtelingen. Vorig jaar kwam er het boek 'De laatste zusters van Vlaanderen?' een boek met diepgravende interviews met twaalf religieuzen. De interviews hadden hem zo aangegerepen dat hij ondertekende met 'ex-gelovige, ex-afvallige en sinds kort ook ex-agnost'. Een nieuw boek was dus te verwachten. En ja ook het onderwerp: **Mannen van God**. Tien dieptegesprekken met (mannelijke) vertegenwoordigers van de kerk, in hiërarchisch klimmende orde. Eerst laat hij drie niet-gewijden aan het woord: een seminarist en twee broeders-salesianen. Dan volgen een diakenkoppel, een kapelaan, een pastoor, een deken en een vicaris. Hulpbisschop Jozef De Kesel, bisschop Patrick Hoogmartens en aartsbisschop Godfried Danneels sluiten af. Bart Demyttenaere, *Mannen van god. Vele gezichten van de kerk*, Van Halewyck, Leuven, 271 blz.

Religie als dynamiek Hoe kunnen christelijke theologie en hedendaags jeugdwerk op elkaar inspelen? En wat betekent religiositeit voor jongeren vandaag? Daarover bogen zes theologen zich in het boek *Bricolage en bezieling*. Ze maken ze iets zichtbaar van de zwevende, deels onbenoemde religiositeit van jonge mensen van deze tijd. Wim Jansen pleit bvb voor een radicaal andere omgang met tradities, zodat de dynamiek ervan waardevol wordt en de traditie ook voor jonge mensen een vindplaats van 'tweede taal' kan worden.

Bart de Bakker denkt in zijn essay na over de muziekbeleving van jonge mensen. Ook in het gebruik van muziek ziet hij een radicale individualisering, maar herkent hij ook 'zelfoverstijgende ervaringen'. Ton Zondervan erkent die ervaringen evenzeer in meditatie en andere activiteiten die helpen bij verstillig. Moni Zahn laat zien hoe jongeren in kloostermeerdaagsen leren stilstaan bij hun eigen ervaringen, waardoor ruimte voor ontmoeting en confrontatie met anderen en met de Ander ontstaat. Eduard Groen plaatst de ontkerkelijking van de laatste decennia in een bredere culturele context en zoekt naar mogelijkheden voor nieuwe vormen van kerk-zijn in het 'postchristendom-tijdperk'. Ton Zondervan (red.), *Bricolage en bezieling*. Over jongeren, cultuur en religie, Averbode, 192 blz.

Réginald Moreels - Rik Pinxten, **De grote transitie**. Gesprekken tussen een gelovig arts en een antropoloog zonder God, Lannoo, Tielt, 144 blz. Onze wereld, onze waarden en leefpatronen veranderen ingrijpend. Over die grote transities ging de gelovige arts Réginald Moreels met de ongelovige antropoloog Rik Pinxten in dialoog. Journaliste Anna Luyten bundelde hun gesprekken tot een boek, dat een visioen voor een betere wereld aanreikt. Waarom vliegen mensen elkaar zo makkelijk in de haren, vooral als het over religie gaat? Waar gaat het met deze wereld naartoe? De ene gelovig en de ander ongelovig, en toch vinden ze elkaar in hun zoektocht naar een nieuw houvast. Al botsen hun ideeën meer dan eens, ze willen nuttige ideeën voor de toekomst aanreiken. Een dialoog tussen mensen met een tegengestelde levensbeschouwing is mogelijk en blijkt zelfs wenselijk.

Jacques De Visscher, Ricoeur, **De weg naar verstaan**, Klement/Pelckmans, Kapellen, 235 blz. Dit boek behandelt thema's uit het werk van de Franse filosoof Ricoeur (1913-2005), een inspirerende denker in christelijke kringen. De vertrouwdheid met het geloof, gecombineerd met een kritische afstand, maakt deze 'filosoof' tot een inspirerend denker in gelovige kringen. Heel wat van zijn aandacht gaat naar symbolen, mythen en verhalen die te denken geven. Voor Ricoeur is de kritische benadering van de mythe geen eindpunt, maar een begin. Met Ricoeur reflecteert de auteur ook verder over het kwaad als een historisch gebeuren. Waar is in de mens die fundamentele goedheid die oorspronkelijker is? De vraag naar kwaad is niet louter een religieuze, maar ook een politieke en een maatschappelijke vraag. Kan de politiek een antwoord bieden op het kwaad? Ricoeur is ervan overtuigd dat ook de politiek een verhaal nodig heeft waarin de overtuiging wordt verwoord van een zo menselijk mogelijke samenleving.

Luc Anckaert en Roger Burggraeve, **De rode huid van Adam**. Verhalen over crisis en zin, Altiora, Averbode, 144 blz.. Beide auteurs brengen een filosofische dieptelezing van verhalen over crisis en zin. Moeder, waarom leven wij? Waarom moeten mensen sterven? Wat is de zin van het lijden? Is er leven na de dood? Zelfde vragen, altijd weer, m.a.w. levensvragen. Waar vindt de mens een antwoord op die levensvragen? Vindt de mens buiten zichzelf referentiepunten? Of moet hij zelf de zin van zijn bestaan creëren. Is het antwoord van de actieve zingeving een illusie? Kunst, literatuur, poëzie, filosofie en religie getuigen van creativiteit in crisiervaring. De auteurs gidsen ons langs teksten van Friedrich Nietzsche, Fjodor Dostojewski, Franz Kafka en langs de Bijbelse boeken (Genesis en Lucas). Een reis-weg van crisis naar zin, immers wie op weg is ontmoet de ander. Het is de ethische relatie waarbij de ander het slachtoffer langs jouw levensweg is, die je aanspreekt met een dwingend appel: 'Dood mij niet door je levenswijze!' ... Lezen en spreken over de liefde sterk als de dood (Hgl 8,6).

'**There Will Be Blood**' van Paul Thomas Anderson, een indrukwekkende en epische prent. In de strijd om de lucratieve oliewinning in de Verenigde Staten staan kapitaal en religie recht tegenover elkaar. Amerika 1892-1930 De goudzoeker en olievinder Plainview verzamelt fortuinen en sluit zich almaar meer van de buitenwereld af. Tot hij op een dag tijdens het bowlen predikant Sunday opnieuw tegen het lijf loopt. Plainview is/was een pionier, een durver en iemand die grenzen verlegt, zelfstandig en onafhankelijk. Zich menselijk opstellen is hem vreemd, hij gaat meedogenloos te werk. Er is de groeiende haat die hem ertoe aanzet zich nog meer op te sluiten. Plainview vindt God maar bijgeloof, of louter een middel om anderen voor zich te winnen en daardoor nog meer

olieconcessies binnen te rijven. Daarvoor is hij zelfs bereid zich bekeren. Maar tegelijk wil hij de God van Sunday ontmaskeren. De Bijbelse strijd tussen God en de mammon lijkt levendiger dan ooit. (filmduur: 158').

Nascholingskansen (voor komend schooljaar)

Vanuit de algemene inspectievergadering i.s.m. de koepel terug een dubbel aanbod:

Geïnspireerd en gestoffeerd r.-k. godsdienstonderricht

Godsdienstonderricht zonder Bijbel is ondenkbaar. Vanuit het perspectief van de jongeren is dit niet altijd zo ... er toch tegenaan gaan op een open en boeiende wijze. Dat is de uitdaging die we aangaan in deze nascholing. Of je nu lesgeeft in ASO, BSO of TSO/KSO, in een eerste jaar of een zevende jaar ... je hebt het te doen Er zin in krijgen, samen met jongeren. Er wachten je een veelheid aan inzichten, aanzetten en werkwijzen drie sessies lang. Meer concrete info op: www.nascholing.be .

Multimediaal gevoed r.-k. godsdienstonderricht

ICT is voor jongeren een aantrekkelijke weg om te communiceren en op verkenning te gaan in de wereld van waarheid en leugen, van vreugde en pijn, van goed en kwaad, van liefde en haat. Internet is bij voorkeur hun leeromgeving tot in het lesgebeuren toe. Ook voor de leerkracht wordt die digitale en virtuele wereld een werkplek bij uitstek. Leeromgeving en/of onderwijsomgeving, we ontdekken gedurende 2 à 3 sessies, individueel en/of in vakteam een overvloed aan mogelijkheden. En voor beginners, én voor gevorderden ... Meer concrete info op: www.nascholing.be .

Dag van de godsdienst

Meer nieuws volgt nog wel. Voorlopig wordt gedacht aan 18 februari. Onderwerp de boeiend-moeilijke route van leerplan naar lesgebeuren. Een aanbod vanuit de onderwijskunde, de vakbegeleiding en de theologie. Doorspekt met een pittige oefening ...
Meer nieuws volgt nog.

Oproep: roep op!

Zo belangrijk het vak godsdienst is voor de opgroeiende tiener, de school, de kerk en de samenleving, zo hard moeten we ook laten klinken bij de (oudste) leerlingen dat er mensen nodig zijn die dit boeiende werk op zich nemen ..., geef jouw leerlingen de nodige prikkels om dit eens te overwegen, bezorg ze de nodige info. Misschien ken je ook wel mensen die reeds werken of werkzoekende zijn die in aanmerking komen voor dit vak of iets voelen voor dit vak ... juist dat duwtje van jouw kant uit kan dat verschil maken van droom naar werkelijkheid ... doen dus. Je vindt alvast de nodige info via: <http://www.sip.be/rkgodsdienst/vacatures.htm>

Volgend schooljaar voorzien we een samenkomst met de vakverantwoordelijken. Bedoeling is samen stil te staan bij het belang van het vakteam en het ondersteunen van de professionaliteit van dit team. In voorbereiding van die samenkomst vernemen we graag welke vragen, knooppunten en visies u hebt omtrent de rol van de vakverantwoordelijke en het belang van de vakvergadering. Geef een sein op francisjacobs@skynet.be of jacques.michielssens@sip.be

Op maandag 21 april mocht het Centrum Academische Lerarenopleiding van de Faculteit Godgeleerdheid, K.U.Leuven **Mgr. P. Hoogmartens** ontvangen die een toespraak hield over de verwachtingen van de Belgische bisschoppen naar leerkrachten rooms-katholieke godsdienst toe. Deze toespraak is integraal te bekijken en te beluisteren op Thomas. "Wat verwachten de bisschoppen van de godsdienstleerkracht?", was de voorgelegde vraag:

<http://www.kuleuven.be/thomas/algemeen/actualiteit/visie/bisschoppen/hoogmartens.php>

Pluim

Een pluim voor al die leerkrachten die THOMAS waarderend gebruiken in hun lesvoorbereiding en lesgebeuren.

Een dubbele pluim voor de leerkrachten die THOMAS niet alleen gebruiken, maar ook verrijken met een eigen inbreng via communities, lesprojectfiches, foto's, vraag-antwoordsysteem ... ze verrijken niet alleen THOMAS, ze inspireren de vele collega's overal ten lande en stofferen mee het godsdienstonderricht in Vlaanderen.

Een dubbele pluim voor al die stille werkers die ongeweten hun collega's helpen

Een pluim op de spreekwoordelijke hoed van de man die Vlaanderen te denken gaf "Bijbels-intellectuele inspiratie en pastoraal-ethische reflectie" zijn de twee grote cadeau's die prof. dr. Roger Burggraeve gaf en geeft aan godsdienstgevoelige mensen doorheen opleidingen, voordrachten, nascholingen en artikelen of boeken. Vanuit het vak godsdienst heel veel dank Roger voor zoveel zichtbaar en onzichtbaar werk!

U kunt dit en vorige nummers van GO-AL ook downloaden via <http://www.sip.be/rkgodsdienst/nieuwsbrief.htm>